

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra praktické teologie

Bakalářská práce

**Problematika domácího násilí
(její rozsah na území Jihočeského kraje)**

Vedoucí práce: Mgr. Jana Šimečková

Autor práce: Štěpánka Bartková

Studijní obor: Sociální a charitativní práce

Forma studia: Prezenční

Ročník: 3

2008

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě /v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou/ elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

22. dubna 2008

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Janě Šimečkové
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah:

Úvod	5 - 6
1 Současný stav dané problematiky	7 - 11
2 Druhy násilí	12 - 16
2.1. Psychické týrání	12 - 13
2.2 Tělesné týrání	13 - 14
2.3 Sexuální zneužívání	14 - 16
3 Oběti domácího násilí	16 - 24
3.1 Ženy a muži	16 - 20
3.2 Domácí násilí zaměřené proti dětem	20 - 21
3.3 Staří lidé jako oběti domácího násilí	21 - 23
3.4 Osoby s fyzickou nebo mentální indispozicí	23 - 24
4 Psychologický profil oběti	24 - 26
5 Organizace pomáhající obětem domácího násilí	26 - 34
5.1 Linky důvěry	26 - 27
5.2 Poradna EVA v Českých Budějovicích	27 - 28
5.3 Bílý kruh bezpečí	28 - 30
5.4 DONA linka	30 - 33
5.5 Intervenční centra	33 - 34
Závěr	35 - 36
6 Seznam použité literatury	37 - 40
7 Přílohy	41 - 42
8 Abstrakt v českém jazyce	43
9 Abstrakt v anglickém jazyce	44

Úvod

Cílem mé bakalářské práce je uvést typy domácího násilí, dále popsat jednotlivé skupiny obětí a v neposlední řadě organizace pomáhající osobám ohroženým domácím násilím. K nastínění této problematiky jsem využila statistických tabulek, které znázorňují rozsah domácího násilí na území Jihočeského kraje.

Problematika domácího násilí je velice složitá a náročná. Obětí násilí v rodině se může stát kterýkoli člen rodiny. Jednou z nejdůležitějších funkcí rodiny je funkce socializačně-výchovná. Pokud dojde k narušení této funkce, rodina pak přestává plnit roli útočiště a stává se nebezpečným místem.

Agresivní chování je z velké části naučené v dětství a mládí, jako způsob řešení konfliktů a problémů, tedy přejímáním vzorů z původní rodiny. K tomu se však přidává řada dalších negativních vlivů, jakými jsou nezralost partnerů, obtížná ekonomická situace rodiny, náročné životní situace, nedostatek času, alkoholismus a další. Násilí, ke kterému dochází za zavřenými dveřmi, má mnoho podob. Ve většině případů bývá charakterizováno jako psychické, fyzické, emocionální a sexuální týrání páchané na ženách a dětech. U žen jednoznačně dominuje fyzické a psychické násilí. Může se jednat o urážky, nadávky, neustálé kritizování, ponižování, zesměšňování a podrývání sebedůvěry. Dále sem patří vydírání psychické i ekonomické, omezování vlastní osobní svobody, vyhrožování tělesným ublížením a veškeré projevy násilí včetně znásilnění, které v některých případech končí i smrtí partnerky.

Je patrné, že se jedná o velmi komplikovaný problém naší společnosti. Je také záležitostí ryze individuální, zda vážnější následky pro oběť má násilí fyzické nebo psychické. Domácí násilí bývá kompetentními orgány a nejbližším sociálním okolím často podceňováno. Policie reaguje na manželské násilné konflikty velmi zdrženlivě. Dokonce ani lékaři se při zjištění stop možného domácího násilí u dospělých pacientů raději neptají na jejich původ. Hlavními důvody jsou nedostatek času a pocit bezmocnosti. Ve snaze nepřekročit stanovené hranice soukromí zůstávají lékaři v nejistotě, jak by měli správně postupovat. Řada

dalších institucí a organizací nemá chuť věřit mnoha skutečnostem, které týraní členové rodin uvádějí. A proto ve většině případech zůstává problematika domácího násilí schována uvnitř rodinného kruhu.

V případě rodinných konfliktů je velmi těžké jednoznačně stanovit, kdo je skutečná oběť a kdo skutečný pachatel. Oběť zůstává u násilného partnera z několika důvodů. Tím hlavním bývá snaha zachovat úplnou rodinu při výchově dětí, dále přetrvávající citový vztah k násilnému partnerovi, tendence neustále ho omlouvat a často přebírat odpovědnost a vinu na sebe. Avšak v neposlední řadě bývá důvodem strach z dalšího fyzické útoku ze strany partnera. Každý člověk, který trpí násilným jednáním v rodině a hledá pomoc, si zaslouží naši důvěru, pochopení a podporu.

Důvodem, proč jsem si toto téma vybrala, je nedostatečná informovanost dnešní společnosti o této problematice a v neposlední řadě bych chtěla poukázat na skutečnost, že policie často nahlíží na násilí páchané v rodině s mírnou nedůvěrou a skepsí. Považuje ji za rodinnou záležitost, kterou by si měli vyřešit sami účastníci konfliktu v rámci rodiny. Dále jsem také přesvědčena, že lidé, kteří se stali oběťmi násilí, by měli mít možnost uchýlit se bez větších problémů do zařízení, která jim poskytnou pomoc.

1 Současný stav dané problematiky

„Dlouhá léta bylo domácí násilí považováno za záležitost soukromou, která se odehrává za zavřenými dveřmi rodin, kde nelze uplatňovat kontrolu jako na veřejném místě. Situace se postupně mění. Značný podíl na tom má Koordinační kruh prevence proti násilí, což je volné, účelové uskupení organizací La Strada, ProFem, Rosa, Elektra a Nadace Gender studies, dále Bílý kruh bezpečí, který se zabývá pomocí obětem trestné činnosti a mnohé další nevládní organizace. Také státní správa přistoupila k problematice násilí na ženách iniciativně a s vůlí přispět, jak k medializaci dané priority, tak zejména k jejímu faktickému řešení s důrazem na komplexní přístup.“¹

„Zkušenosti z jiných států ukazují, že se jedná o jednu z nejrozšířenějších forem násilí páchaného mezi lidmi, a to o formu nejskrytější. Podle empirických šetření postihuje domácí násilí asi 10% partnerských vztahů, přičemž naprostou většinu obětí domácího násilí tvoří ženy (95%). K domácímu násilí dochází ve všech sociálních vrstvách, bez ohledu na vzdělání, náboženství, věk, sociální nebo etnický původ. Často je agresivní muž k ženě, jindy rodiče k dětem, někdy se děti chovají násilně ke svým, zejména, starším rodičům. Konflikty s velmi intenzivním násilím vznikají i mezi sourozenci. K podobným závěrům, jako kolegové ze zahraničí, docházejí i odborníci u nás.“²

V naprosté většině případů je první projev násilí jen pouhý začátek. Je dobré poslechnout odborníky a nevěřit slibům a omluvám a přijít se poradit, hledat řešení, nestydět se, jednat hned a nepodceňovat situaci, nevzdávat se, hledat pomoc a podporu, protože on či ona se nezmění. Každá situace totiž má řešení. Pomohou vyškolení psychologové v poradnách, krizových centrech i odborníci v místech sociální pomoci.³

¹ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Rovnost žen a mužů*. [online]. Praha: MPSV [cit. 2008-03-10]. Dostupné na: WWW:<<http://www.mpsv.cz/cs/914>>.

² Tamtéž, [cit. 2008-03-10].

³ Žena. *Domácí násilí-stop domácímu násilí*. [online]. [srov. 2008-03-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.zena.centrum.cz/tento-tyden-in/2007/11/19/clanky/stop-domacimu-nasili/>>.

Skutečné domácí násilí se opakuje a stále stupňuje, oběti mají strach a domov přestává být domovem. Největším problémem je skutečnost, že se hrubosti a krutosti odehrávají za zavřenými dveřmi, tedy beze svědků a bez důkazů a oběti mají strach svůj problém řešit. Když nakonec přijdou, bývá už mnohdy příliš pozdě. Jsou známy i případy, kdy oběti mezitím zemřely. Pomoc je přitom na dosah ruky. Je tu například Bílý kruh bezpečí, linka Bezpečí dětí a mládeže, Senior linka, SOS obětem domácího násilí, ROSA, Centrum pro oběti domácího násilí a řada dalších, pomoc lze hledat i na internetu v on-line poradnách.⁴

Dle statistik Ministerstva vnitra bylo za rok 2005 v České republice evidováno celkem 21 684 násilných činů, z toho 546 případů – týrání osoby žijící ve společném obydlí. Za rok 2006 bylo v České republice celkem evidováno 19 171 násilných činů, z toho 532 případů – týrání osoby žijící ve společném obydlí. Za rok 2007 bylo evidováno celkem 19 551 násilných činů, z toho 685 případů – týrání osoby žijící ve společném obydlí.⁵

Z tohoto výčtu je patrné, že situace v České republice za období 2005 – 2007 vypadala takto: V roce 2005 byl v České republice zaznamenán nejvyšší počet násilných činů. V roce 2006 došlo naopak ke snížení počtu násilných činů a ke snížení počtu případů – týrání osoby žijící ve společném obydlí. V roce 2007 došlo opět k nárůstu počtu násilných činů a k nárůstu počtu případů – týrání osoby žijící ve společném obydlí.

Na území Jihočeského kraje lze pro porovnání s celou Českou republikou najít tyto údaje o počtu trestných činů:

⁴ Tamtéž, [srov. 2008-03-10].

⁵ Ministerstvo vnitra České republiky. *Kriminalita*. [online]. Copyright, 2005 [srov. 2008-03-10]. Dostupné na WWW:<<http://www.mvcr.cz/statistiky/kriminalita.html>>

Tab. č. 1
Trestní stíhání osob na území Jihočeského kraje
podle § 215 (domácí násilí) za rok 2005

<i>Vyřízeno proti osobám:</i>	25
<i>Počet trestných činů:</i>	34
<i>Odloženo (mimo zkrácené přípravné řízení):</i>	0
<i>Trestní stíhání-stíháno osob:</i>	17
<i>Obžaloby-obžalováno osob:</i>	17
<i>Zastaveno trestní stíhání proti osobám:</i>	0
<i>Vzato do vazby osob:</i>	4
<i>z toho obžalováno:</i>	2
<i>Délka vazby do 2 měsíců:</i>	2
<i>od 2 do 4 měsíců:</i>	2
<i>od 4 do 8 měsíců:</i>	0
<i>od 8 do 12 měsíců:</i>	0
<i>od 12 do 16 měsíců:</i>	0
<i>nad 16 měsíců</i>	0

Zdroj: Krajské státní zastupitelství České Budějovice

Dle údajů Krajského státního zastupitelství České Budějovice bylo za rok 2005 na území Jihočeského kraje spácháno celkem 34 trestných činů. Stíháno a obžalováno - 17 osob, z toho byly 4 osoby vzaty do vazby a na 2 osoby byla podána obžaloba. Délka jejich vazby byla od 2 do 4 měsíců.

Tab. č. 2
Trestní stíhání osob na území Jihočeského kraje
podle § 215 (domácí násilí) za rok 2006

<i>Vyřízeno proti osobám:</i>	25
<i>Počet trestných činů:</i>	26
<i>Odloženo (mimo zkrácené přípravné řízení):</i>	2
<i>Trestní stíhání-stíháno osob:</i>	22
<i>Obžaloby-obžalováno osob:</i>	21
<i>Zastaveno trestní stíhání proti osobám:</i>	1
<i>Vzato do vazby osob:</i>	3
<i>z toho obžalováno:</i>	3
<i>Délka vazby do 2 měsíců:</i>	1
<i>od 2 do 4 měsíců:</i>	2
<i>od 4 do 8 měsíců:</i>	0
<i>od 8 do 12 měsíců:</i>	0
<i>od 12 do 16 měsíců:</i>	0
<i>nad 16 měsíců</i>	0

Zdroj: Krajské státní zastupitelství České Budějovice

Za rok 2006 bylo na území Jihočeského kraje spácháno celkem 26 trestných činů. Stíháno - 22 osob, z toho na 21 osob byla podána obžaloba. 3 osoby byly vzaty do vazby a obžalovány. Délka jejich vazby byla do 2 měsíců a od 2 do 4 měsíců.

Tab. č. 3
Trestní stíhání osob na území Jihočeského kraje
podle § 215 (domácí násilí) za rok 2007

<i>Vyřízeno proti osobám:</i>	29
<i>Počet trestných činů:</i>	29
<i>Odloženo (mimo zkrácené přípravné řízení):</i>	1
<i>Trestní stíhání-stíháno osob:</i>	27
<i>Obžaloby-obžalováno osob:</i>	25
<i>Zastaveno trestní stíhání proti osobám:</i>	2
<i>Vzato do vazby osob:</i>	7
<i>z toho obžalováno:</i>	6
<i>Délka vazby do 2 měsíců:</i>	2
<i>od 2 do 4 měsíců:</i>	2
<i>od 4 do 8 měsíců:</i>	2
<i>od 8 do 12 měsíců:</i>	2
<i>od 12 do 16 měsíců:</i>	2
<i>nad 16 měsíců</i>	2

Zdroj: Krajské státní zastupitelství České Budějovice

Za rok 2007 bylo na území Jihočeského kraje spácháno celkem 29 trestných činů. Stíháno- 27 osob, na 25 osob byla podána obžaloba. 7 osob bylo vzato do vazby, z toho 6 osob bylo obžalováno. Délka jejich vazby byla do 2 měsíců, od 2 do 4 měsíců, od 4 do 8 měsíců, od 8 do 12 měsíců, od 12 do 16 měsíců a nad 16 měsíců.

Pokud porovnáme období 2005 – 2007 zjistíme, že nejvyšší počet trestných činů byl zaznamenán v roce 2005 a nejnižší v roce 2006. Do vazby bylo vzato nejvíce osob v roce 2007 a nejméně v roce 2006. V roce 2007 byl nejvyšší počet obžalovaných osob a v roce 2005 byl počet obžalovaných osob nejnižší.

2 Druhy násilí

2.1. Psychické týrání

„V životě dochází k podnětným setkáním s druhými lidmi, setkáním, která nás inspirují a vedou k vydání toho nejlepšího, co v nás je. A dochází také k setkáním, která ochromují, a mohou nás i zničit. Člověk může druhého člověka ničit psychickým týráním. Výsledkem tohoto urputného procesu může být dokonce i psychická vražda. Každý z nás se někdy stal svědkem zvrácených útoků mezi mužem a ženou, v rodině, v zaměstnání, v politickém nebo společenském životě. Naše společnost se však tváří, jako by byla vůči této formě nepřímého násilí slepá a pod záminkou tolerance mu spíše napomáhá.“⁶

„Nepřiměřený hněv v souvislosti se vztahy hněv – láska není totožný s fyzickým násilím. Mnohem častěji se projevuje citovým násilím, slovními výbuchy, urážkami, výhružkami – vše za účelem obět' ponížít a zastrašit. Škoda, způsobená tímto citovým „bitím“ však zraňuje stejně hluboce a stejně dlouho účinkuje.“⁷

„Ženy bývají oběťmi nepřiměřeného hněvu nejčastěji. Ve věku mezi patnácti a čtyřiceti čtyřmi lety se s větší pravděpodobností setkají s domácím násilím než s přepadením, automobilovou nehodou či rakovinou. Naneštěstí miliony z nich poprvé s hrubým zacházením přijdou do styku během dospívání a v rané dospělosti v kontextu vztahů týkajících se „první lásky“. Ve skutečnosti je tento problém tak častý, že sociologové pro tento fenomén našli termín – intimní násilí mezi partnery.“⁸

„Ženy nejsou jedinými oběťmi nepřiměřeného hněvu. Nedávná zpráva uvádí, že ponižování ze strany manželek je v USA ročně vystaveno odhadem 800 000 mužů. Toto číslo je pravděpodobně silně podhodnocené, jelikož nejspíš existuje rostoucí „mlčící menšina“ mužů, kteří trpí psychickým terorem svých přítelkyň, sester, žen a matek.“⁹

⁶ HIRIGOYEN, M. F. *Psychické násilí v rodině a v zaměstnání.* s. 5.

⁷ CENTRY, D. G. *O lásce a hněvu.* s. 26.

⁸ Tamtéž, s. 24.

⁹ Tamtéž, s. 28.

„Domácí násilí se vyskytuje ve všech sociálních vrstvách, nezávisle na vzdělání či ekonomické situaci pachatele či oběti. K domácímu násilí dochází většinou záměrně a opakovaně. Je třeba odlišit běžný manželský či partnerský konflikt, při němž proti sobě stojí dva jedinci ve stejné pozici, a násilí, kde stojí vystrašená oběť a násilník. K násilí v rodině dochází proto, že násilní partneři mají pocit, že si to mohou dovolit, a proto, že chtějí získat nad partnerkou absolutní moc a kontrolu. Omluvou pro fyzické napadení či psychický teror ale nemůže být žádné jednání ani fakt, že se jedná o partnerku či manželku.“¹⁰

2.2 Tělesné týrání

Začínající tělesné týrání může mít mnoho podob:

- používání nátlaku při výměně názorů
- držení proti zdi, tlačení dolů
- postrkování, prudké třesení

Takové chování může velmi snadno eskalovat ve skutečné škrcení, ublížení a podobně.¹¹

Mezi opravdové fyzické násilí a ubližování patří: bití, pohlavkování, tahání za vlasy, bolestivé štipání, kopání, držení proti své vlastní vůli.¹²

„Násilí na ženách představuje celosvětový problém, přesto se s ním mezinárodní společenství začalo zabývat relativně pozdě. Bití, znásilnění v rámci manželství, násilí vůči dívkám, tradiční ženská obřízka či delikty ze cti jsou pouze některé příklady násilných činů, které postihují ženy. V dnešní době lze již konstatovat, že násilí na ženách v rámci rodiny je mezinárodním právem zakázáno.“¹³

„Týraná žena se naučí vnímat realitu pokřiveným, zmanipulovaným způsobem. Aby alespoň zdánlivě rozuměla tomu, co se s ní děje, hledá pro sebe přijatelné

¹⁰ Amnesty International. *Stop násilí na ženách*. [online]. 2005-2007 [cit. 2008-03-12]. Dostupné na WWW: <<http://www.amnesty.cz/svaw/zeme/madarsko.htm>>

¹¹ Burka&Burka. *Tělesné týrání žen*. [online]. [srov. 2008-03-14]. Dostupné na WWW: <<http://www.burkaburka.blog.cz/>>

¹² Tamtéž, [srov. 2008-03-14].

¹³ Tamtéž, [cit. 2008-03-14].

vysvětlení. Například obviňuje sama sebe za výbuch násilí, neboť nesplnila očekávání partnera. Myslí, že je povinna vyhovět okamžitě partnerovým přáním, i když jsou podivná. Ztrácí schopnost spolehlivě pro sebe rozlišit, co je, a co není normální.“¹⁴

2.3 Sexuální zneužívání

Mezi domácí násilí se dále řadí sexuální zneužívání. Na sexuální zneužívání a násilí je pohlíženo jako na sociální a kulturní fenomén, který se vyskytuje v mezilidských vztazích ve sféře veřejné i soukromé. Mezi veřejné sexuální zneužívání a násilí patří také zneužívání a znásilnění v zaměstnání. Znásilnění je definováno jako útok na osobní sexuální integritu, který navozuje stud a stigmatizuje napadenou osobu. Až na malé výjimky jsou oběťmi ženy. Žena, která byla znásilněna neznámým mužem, se ostýchá vyhledat pomoc nebo odmítá popsat, co se stalo, pokud se obrátí na policii nebo zdravotní služby.¹⁵

Domácí sexuální zneužívání a násilí označuje fyzické zneužívání jednoho z partnerů. Nejčastěji se vztahuje na násilí manžela páchaného na jeho manželce. Žena jako oběť domácího násilí tohoto typu, bitá žena, je definována jako žena chycená ve vztahu lásky, ve kterém je opakovaně vystavena násilným činům (mnohem vážnějším než je fackování) páchaným jejím druhem, milencem nebo manželem.¹⁶

„Domácí zneužívání v sobě zahrnuje také sexuální zneužívání dětí, které lze široce definovat: zneužívání bez tělesného kontaktu (exhibicionismus a slovní návrhy) a zneužívání, při němž dochází k tělesnému kontaktu (hlazení prsou a genitálu, násilné pronikání do konečníku, nucení dotýkat se penisu ústy, pokus o znásilnění a dokonané orální, anální nebo vaginální znásilnění). Za speciální

¹⁴ Tamtéž, [cit. 2008-03-14].

¹⁵ Zdravcentra.cz. *Sexuální zneužívání a násilí*. [online]. [srov. 2008-03-17]. Dostupné na WWW: <https://www.zdravcentra.cz/cps/rde/xchg/zc/xsl/3141_3244.html>

¹⁶ Tamtéž, [srov. 2008-03-17].

formu sexuálního zneužívání dětí je považována situace, kdy je dítě svědkem zneužívání jednoho z rodičů.“¹⁷

„Komerční sexuální zneužívání dětí definoval v roce 1996 Stockholmský kongres jako použití dítěte pro sexuální účely výměnou za peníze nebo za odměnu v naturáliích mezi dítětem a zákazníkem nebo dítětem a prostředníkem, agentem a jinými, kdo na obchodu s dětmi za tímto účelem vydělávají.“¹⁸

„Komerční sexuální zneužívání dětí má tři formy. Jde o dětskou prostituci, dětskou pornografii a obchodování s dětmi. Vzhledem k tomu, že se ve světovém kontextu jedná o problém, který se dotýká miliónů dětí a má za následek stoupající trend výskytu positivity HIV a onemocnění AIDS u dětí (v některých regionech za posledních pět let činí nárůst až 400%), ale také naprostou devastaci osobnosti, stává se středem zájmu světového společenství. Komerčně sexuálně zneužívané děti jsou poznamenány vývojovým stigmatem na celý život. Příznaky jsou různé podle toho, v jakém věku začalo být dítě zneužíváno, co tomu předcházelo a jakými prostředky a způsoby bylo dítě k těmto činnostem přinuceno.“¹⁹

Na náhodně vybraných pražských základních školách byla uskutečněna pilotní studie formou anonymního dotazníku. Bylo osloveno 980 žáků devátého ročníku, z toho 540 dívek a 440 chlapců. Bylo zajímavé, že ve sledovaném souboru je 570 dětí ve věku 15 let a 410 dokonce již šestnáctiletých. Nicméně dle Úmluvy o právech dítěte je za dítě považován jedinec až do věku osmnácti let, a pouze zákony poskytují různý stupeň ochrany dětem mladším patnácti let nebo naopak starším a tato skutečnost nemá žádný význam při sběru dat ani jejich hodnocení.²⁰

„Nešťastný rodinný život je rizikem pro zneužívání a násilí. Být svědkem násilí mezi rodiči je pro děti nebo dospívající traumatizujícím zážitkem, pod jehož vlivem se v dospělosti sami nebrání viktimizaci. Děti napadených matek jsou v třikrát vyšším riziku, že se stanou obětí manželské násilnosti než děti jiných žen.

¹⁷ Tamtéž, [cit. 2008-03-17].

¹⁸ VANÍČKOVÁ, E. Výsledky pilotní studie. In *Komerční sexuální zneužívání dětí v České republice* s. 15.

¹⁹ Tamtéž, s. 15.

²⁰ Srov. Tamtéž, s. 16.

*Dívky jsou ve vyšším riziku všech typů sexuálního zneužívání, bez ohledu na rodinné okolnosti. Jakékoli narušení rodiny toto riziko zvyšuje.*²¹

Opakované sexuální zneužívání se nejčastěji objevuje v rodině. Odborníci se proto snažili najít společné rysy, vytypovat, co se v těchto rodinách opakuje, zda existují určité charakteristiky rodin či otců nebo matek, které by pomohly při diagnostice a prevenci. Byla nalezena určitá shoda v typu rodiny, ale při zpracování větších celků nebyly tyto charakteristiky určující. Mnoho rodin, kde docházelo k sexuálnímu zneužívání, je nesplňovalo, tak jako mnoho rodin nesplňovalo kritérium sociální patologie.²²

3 Oběti domácího násilí

3.1 Ženy a muži

*„Výzkumy provedené do devadesátých let 20. století shodně potvrzují, že většinovými oběťmi domácího násilí jsou ženy (92 – 98% z celkového počtu obětí). Podle výzkumných údajů i podle statistik poradenských center se počet mužských obětí domácího násilí pohybuje v intervalu 2 – 5%.*²³

„Koncem devadesátých let se však tento obraz začíná měnit. Objevují se sofistikovanější studie, které začínají zpochybňovat jednosměrnost domácího násilí. Výzkumníci rozčlenili domácí násilí na celkem 32 různých typů. K tomu použili různá kritéria. Vedle klasické diferenciaci domácího násilí na fyzické, psychické (emoční), sexuální a jejich kombinace pracovali také s kritériem závažnosti způsobené újmy a s kritériem opakování. Celkový počet obětí fyzického domácího násilí nebyl pro výzkumníky velkým překvapením, mnohem zajímavější bylo rozložení jeho obětí podle pohlaví. Z celkového počtu se jako oběti skutečného fyzického násilí cítilo 35% mužů a 34% žen. Zatímco

²¹ Zdravcentra.cz. *Sexuální zneužívání a násilí*. [online]. [cit. 2008-03-17]. Dostupné na: WWW: http://www.zdravcentra.cz/cps/rde/xchg/zc/xsl/3141_3244.html

²² Srov. MALÁ, E., RABOCH, J., SOVÁK, Z. *Sexuálně zneužívané děti*. s. 17.

²³ MATOUŠEK, O., KOLÁČKOVÁ, J., KODYMOVÁ, P. (eds.). *Sociální práce v praxi*. s. 231.

u fyzického násilí je poměr obou pohlaví velmi těsný, k roli oběti psychického týrání se přiznalo více žen než mužů – 30% žen uvedlo, že zažily emoční podobu domácího násilí, z mužů trpělo psychickým týráním 26%. Tyto nálezy odporují tradovanému názoru, že fyzické násilí je doménou mužů, což je vysvětlováno přímočarou agresivitou mužů, zatímco psychické týrání má korespondovat s přirozeným habitem ženy (klišé o převažující verbální agresivitě ženy).“²⁴

„Dívky jsou na rozdíl od chlapců socializovány s důrazem na pomoc a péči druhým lidem, tedy spíše ke spolupráci než k soutěžení. Součástí předávaných vzorců chování se ale také stává akcent na vyjednávání a na techniky manipulace. Chlapci se v rámci socializačního vzorce učí vnímat „ženské“ vlastnosti jako cosi, co může ohrozit úspěšnou konstrukci jejich maskulinní genderové identity.“²⁵

„Od raného věku tedy chlapci musí dokazovat jiným mužům či chlapcům svoji správnou mužskou identitu a mužské okolí se stává arbitrem dosažení této správné identity, přičemž stranou nezůstávají ani ženy – matky, učitelky a další ženské postavy v okolí chlapce.“²⁶

„Odborníci odhadují, že ženy u nás tvoří zhruba 93% obětí domácího násilí a zbylé procento připadá na muže (podobné údaje poskytuje například i Vídeňské středisko pro oběti domácího násilí). Podrobnější český výzkum na toto téma dosud nebyl proveden. V Holandsku v roce 1997 provedli výzkum na náhodně vybraných 516 mužích a 489 ženách ve věku od 18 do 70 let. Výsledky byly překvapující. Skutečné fyzické násilí prodělalo 35% mužů a 34% žen. Psychického týrání nebylo ušetřeno 26% mužů a 30% žen, přičemž sexuální zneužívání zažilo 13% mužů a 30% žen. Podle německých průzkumů dochází k násilí v každé třetí domácnosti.“²⁷

„Zatímco ve světě se na mužské oběti domácího násilí zaměřily desítky výzkumů, u nás dosud vznikl pouze jeden - bez povšimnutí médií. Provedl jej tým pracovníků a studentů Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity a výsledky

²⁴ Tamtéž, s. 231.

²⁵ BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J., ZIMMELOVÁ, P., ŠVESTKOVÁ, R. (eds.). *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech.* s. 30.

²⁶ Tamtéž, s. 30.

²⁷ Publicistika – Spravedlnost dětem. Jak týrat muže. [online]. Týden 29, 2002 [cit. 2008-03-22]. Dostupné na WWW: <<http://www.iustin.cz/art.asp?art=166>>

publikoval v roce 2006 v knize „Domácí násilí na mužích a seniorech“. „Každý desátý český muž zažívá v partnerském vztahu něco, co přesahuje rámec běžné hádky a co má velmi blízko k násilí – ať už fyzickému nebo psychickému“ – shrnuje Jiří Buriánek, spoluautor knihy a vedoucí katedry sociologie Filozofické fakulty Karlovy univerzity.²⁸

Pokud se budeme soustředit na násilí páchané na mužích, nelze tudíž jednoduše zaměnit pohlaví oběti a pachatele. Vzhledem k tomu, že základy moderní společnosti jsou postavené na oddělení soukromé a veřejné sféry a na binárním systému dvou pohlaví, vychází tematizace domácího násilí ve vztahu k ženám a mužům z rozdílných sociálních rámců a souvislostí.²⁹

Prevence násilí na mužích by se měla obracet k bourání předsudků v širším sociálním kontextu a konkrétně především k odtabuizování spojení mezi obětí a mužskou identitou. Muži jako oběti domácího násilí zažívají obtížnou situaci ve dvojitým smyslu. Jednak se na ně vztahují mýty, které se vážou na domácí násilí na ženách, a zároveň tu působí předsudky, které souvisí s genderovými stereotypy. Obojí pak znesnadňuje mužům vyhledat odbornou pomoc nebo se svěřit rodině či blízkým přátelům.³⁰

Ženy a stejně tak muži, obvykle používají spolehlivě fungující metody typu:

- vytvořím kolem sebe oblak tajemna
- neříkám o sobě dostatek informací
- neodpovídám na to, co jsem dělal/la
- po noci strávené kdesi venku odseknu, že jsem byl/a v práci a prostě přestanu pozvolna komunikovat

Jak se tedy chová muž – oběť? Svou tyranku omlouvá a z jejích prohřešků obvykle viní sám sebe. Postupem času přijme roli, kterou můžeme nazvat: „Já

²⁸ Týden. cz. *Jsi bačkora a blbec*. [online]. Mediacop, s. r. o., 2006 [cit. 2008-03-22]. Dostupné na WWW: <http://www.tyden.cz/tema/jsi-bačkora-a-blbec_38799.html>

²⁹ Srov. BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J., ZIMMELOVÁ, P., ŠVESTKOVÁ, R. eds. *Domácí násilí - násilí na mužích a seniorech*. s. 29.

³⁰ Srov. Tamtéž, s. 31.

jsem ten, kdo je k ničemu a bez Tebe, miláčku, bych byl ničím“. To už je fáze, kdy žena dosáhla svého a kdy jí její protějšek „zobe z ruky“.³¹

Obecně platí, že čím má pachatel větší IQ, tím rafinovanější způsoby používá. Plíživé a nenápadné psychické násilí začíná například tím, že žena bez předchozího dotazu přepne televizní kanál a schválně se dívá na pořad, jenž ji nezajímá, a za žádnou cenu nedovolí partnerovi kanál přepnout zpět. Jako další příklad je možno uvést, když partner postaví hrnek na levou místo na pravou stranu, žena neztropí scénu, ale chladným a výhružným pohledem zrentgenuje muže tak, že ho zamrazí v zádech. Takové bojovnice musejí mít absolutní přehled o bojišti. Jakmile však znejistí, obvykle upadnou do hysterie.³²

Tab. č. 4 a)
Počet případů domácího násilí (žena, muž) v jednotlivých okresech za rok 2007

Obětí je:	ČB	ČK	JH	PE	PI	PT	ČT	TA
žena	8	0	6	3	2	3	1	2
muž	1	0	1	0	0	0	0	0
Vztah mezi pachatelem a obětí je:	ČB	ČK	JH	PE	PI	PT	ČT	TA
manželé	4	0	3	1	2	0	1	0
bývalí manželé	0	0	1	1	0	0	0	0
druh/družka	3	0	1	1	0	3	0	2

Zdroj: Krajský soud České Budějovice

Tabulka udává počet žen a mužů, kteří se stali obětí domácího násilí v jednotlivých okresech. Na území Jihočeského kraje bylo zaznamenáno 25 případů, kdy obětí domácího násilí byla žena a 2 případy, kdy obětí domácího násilí byl muž. Nejvyšší počet případů za rok 2007 byl evidován

³¹ Publicistika – Spravedlnost dětem. *Jak týrat muže*. [online]. Týden 29, 2002 [srov. 2008-03-22]. Dostupné na WWW: <<http://www.iustin.cz/art.asp?art=166>>

³² Tamtéž, [srov. 2008-03-22].

v okrese České Budějovice. V tabulce lze sledovat, že muž jako oběť na území Jihočeského kraje není až tak častý případ. Vztah mezi pachatelem a obětí je nejčastěji manželský a vztah druh/družka.

3.2 Dítě jako oběť domácího násilí

Byly vysledovány určité znaky v chování a ve vývoji dětí, které mohou za určitých podmínek zvyšovat riziko, že tyto děti budou častěji vystavovány fyzickému trestání a týrání. Většinou se jedná o děti, které nějakým způsobem nenaplňují očekávání svých rodičů.³³

Hranice mezi tělesným trestáním a týráním dítěte je v praxi poněkud nejednoznačná a její vymezování je poměrně složitá záležitost. Výbor pro práva dětí OSN definuje tento rozdíl následovně: tělesné trestání dětí se stává tělesným týráním tehdy, je-li trest prováděn za pomoci předmětů (řemen, vařečka, vodítko na psa atd.), dále útokem na citlivou část těla (hlava, břicho, oblast pohlavních orgánů, dlaně a plošky nohou), nebo když po ranách zůstávají na těle stopy, např. otoky, modřiny, škrábance.³⁴

Nejzávažnější problematikou je sexuální zneužívání dítěte. Ve světové i naší odborné literatuře je zahrnována pod pojem CAN. Tento pojem je charakterizován jako velmi složitý a závažný syndrom, v němž jde o úmyslné ubližování dítěti, které nejčastěji způsobují lidé z blízkého sociálního okolí dítěte.³⁵

Syndrom CAN jednoznačně popisuje nenáhodný děj, který je společensky nepřijatelný a odmítaný. Sexuální zneužívání může být bezdotykové, což mnoho lidí chápe spíše jako nemravnost než trestný čin, nebo dotykové, kam patří osahávání pohlavních orgánů dětí, pohlavní styk s dítětem a další. Sexuální zneužívání je především vymezeno záměrem pachatele, v němž je zřejmý sexuální motiv pro vlastní rozkoš a prožitky a obvykle i postoj oběti včetně kvality

³³ Srov. LOVASOVÁ, L., SCHMIDOVÁ, K. *Tělesné tresty*. s. 9.

³⁴ Srov. Tamtéž, s. 10.

³⁵ Srov. TÄUBNER, V. *Nejstřeženější tajemství – sexuální zneužívání dětí*. s. 9.

a charakteristiky duševního nebo fyzického poškození. V trestním řízení však bývá prokazování těchto aktivit velmi obtížné.³⁶

Tab. č. 4 b)
Počet případů domácího násilí (dítě) na území Jihočeského kraje za rok 2007

Obětí je:	ČB	ČK	JH	PE	PI	PT	ČT	TA
dítě	3	0	1	2	0	0	0	2
dítě ve společné domácnosti	3	0	1	2	0	0	0	2

Zdroj: Krajský soud České Budějovice

Na území Jihočeského kraje za rok 2007 bylo evidováno celkem 8 případů, kdy se dítě stalo obětí domácího násilí. Nejvíce případů bylo zaznamenáno v okrese České Budějovice. Většinou se jednalo o dítě žijící ve společné domácnosti.

3.3 Domácí násilí na seniorech

Další skupinou obětí, na kterou nesmíme v žádném případě zapomenout, jsou staří lidé. Velmi často jsou obětí agrese svých dětí a jejich partnerů i vnoučat, pokud s nimi sdílí společnou domácnost. I v tomto případě má domácí násilí vysokou latenci. Jako některé z důvodů jsou popisovány pocity vlastní viny, psychická i fyzická závislost na agresorovi, strach, stud, zvýšená úzkost, zvýšená nedůvěra, emoční nevyrovnanost, vysoká míra sugestibility apod. jako důsledek změn psychiky ve stáří. Agresor snadno zneužije člověka, který pro svůj věk nemá možnost se bránit, snaží se vždy ve všem vyhovět a navíc dost často neví, kde jsou hranice vztahu s mladší generací.³⁷

³⁶ Srov. Tamtéž, s. 10.

³⁷ Lucie Hrdá. *Oběti domácího násilí*. [online]. 2007 [srov. 2008-03-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.rodina.cz/clanek6023.htm>>

Sociální prostředí, jak je chápeme v souvislosti s komunitou, s velikostí této komunity a její strukturou, se jeví jako důležitý faktor v případech domácího násilí na seniorech. Zejména ztráta osobních vztahů, anonymita velkých měst a převaha ekonomických zájmů je v této chvíli jakousi živnou půdou pro vznik situací, které vedou k domácímu násilí na seniorech.³⁸

Dalším zdrojem agresivity mohou být: nemoc agresora (drobná mozková poškození, epileptické změny), špatné rodinné vztahy (na agresi se podílí agresor i oběť), trvalé osobnostní založení (vliv dědičnosti a výchovy). V souvislosti s posledním zdrojem agresivity se hovoří o agresivní psychopatii. Pro tento typ agresivity je typické to, že se projevuje i v jiných vztazích, agresorovi chybí jakýkoli náhled vlastní viny, hrubá reakce je nepřiměřená podnětům, agrese je často spojována se zastrašováním oběti a pasivní postoj oběti agresorovo jednání většinou posiluje.³⁹

„Oběť, v tomto případě senior, nemusí na počátku poznat, že členové rodiny, se kterými sdílí domácnost, mají sklony k násilí. Teprve v zátěžových životních situacích (vznik závislosti na pomoci druhých, ztráta určitých schopností – zejména schopnosti podílet se na chodu domácnosti, počínající psychické problémy oběti) se někteří rodinní příslušníci mohou začít chovat agresivně. V době, kdy se jejich násilnictví projeví, je oběť (senior) tímto jednáním natolik překvapena, že většinou není vůbec schopna adekvátně reagovat.“⁴⁰

³⁸ Srov. BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J., ZIMMELOVÁ, P., ŠVESTKOVÁ, R. (eds.). *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech.* s. 82.

³⁹ Srov. Tamtéž, s. 82.

⁴⁰ Tamtéž, s. 82.

Tab. č. 4 c)**Počet případů domácího násilí (senior) za rok 2007**

Oběť je:	ČB	ČK	JH	PE	PI	PT	ČT	TA
senior	1	0	2	1	0	0	0	1
mezigenerační vztah	1	0	2	1	0	0	0	1

Zdroj: Krajský soud České Budějovice

Z tabulky lze vyčíst, že v roce 2007 bylo na území Jihočeského kraje zaznamenáno celkem 5 případů, kdy byl obětí domácího násilí senior. V okrese Jindřichův Hradec byly evidovány 2 případy - jednalo se o nejvyšší počet případů ve srovnání s ostatními okresy. Nejčastější byl mezigenerační vztah.

3.4 Osoby s fyzickou nebo mentální indispozicí

Osoby s fyzickou nebo mentální indispozicí patří do zvláštní kategorie obětí domácího násilí. Snadnou obětí se mohou stát z několika důvodů. Prvním důvodem je snížená schopnost či možnost obrany před agresí. Schopností obrany rozumíme fyzickou schopnost útok odrazit, uniknout do bezpečí, bránit se a podobně. Možností obrany rozumíme faktickou možnost dovolat se ochrany svých práv a pomoci ve společnosti. Osoby, které jsou omezeny v pohybu, upoutány na invalidní vozík, nebo nemají pro svou mentální indispozici schopnost komunikace, jsou totiž sociálně izolovány, a proto je jejich možnost dovolat se ochrany velmi ztížena, ne-li mnohdy vyloučena.⁴¹

Druhým důvodem bývá velmi často vysoký stupeň závislosti indisponované osoby na agresorovi. Tím nerozumíme „pouze“ citovou a ekonomickou závislost, jako je tomu u ostatních obětí, ale také závislost doslova existenční. Pro

⁴¹ Lucie Hrdá. *Oběti domácího násilí*. [online]. 2007 [srov. 2008-03-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.rodina.cz/clanek6023.htm>>

handicapované osoby je jejich rodina či blízký člověk jediným spojovacím článkem s okolím, jejich „náhradní ruce“, jediná společnost.⁴²

U obětí s mentálním postižením navíc existuje faktor nezkušenosti a důvěřivosti v lidských vztazích, rozpor mezi rozumovou úrovní a vývojem pohlavních znaků, menší svědecká věrohodnost a snadná ovlivnitelnost, dezorientovanost v běžném životě a podobně.⁴³

4 Psychologický profil oběti

Oběti, jak muž, tak žena, mohou mít některý z těchto rysů či vlastností:

- opuštění, rozpolcení, zmatení
- cítí se sociálně izolovaní
- trpí pocity viny
- obviňují se z vyprovokování a zodpovědnosti za násilí
- mají pocit bezmoci a pocit, že nemají kontrolu nad danou situací
- jsou v rozpacích, pokud mají přiznat, že jsou týráni nebo že zůstávají v násilném vztahu
- trpí nízkým sebevědomím, věří, že nejsou schopni přežít bez cizí pomoci
- věří v mýty o domácím násilí
- věří v tradiční stereotypní role muže a ženy
- popírají hněv zapříčiněný týráním, ale jsou schopni vybuchovat kvůli maličkostem
- často jsou v depresi nebo se bojí
- upřednostňují potřeby dalších členů rodiny před svými potřebami
- mají pocit bezmoci a neexistence možnosti řešení

⁴² Tamtéž, [srov. 2008-03-25].

⁴³ Tamtéž, [srov. 2008-03-25].

- zažívají stresové reakce s psychologicko – fyziologickými komplikacemi, jako jsou například: únava, vyčerpání, bolest zad, bolest hlavy, nespavost.⁴⁴

Při práci s obětí sem patří několik dalších indikátorů domácího násilí, jako jsou například: časté návštěvy u lékaře, zranění na několika místech, potíže s trávicím traktem a žaludkem, anorexie, bulimie, deprese, sebevražedné sklony, úzkostlivost, důkazy o sexuálním zneužívání a násilí, zranění na prsou a v oblasti břicha u těhotných žen a další.⁴⁵

Oběť obvykle nechce o násilí mluvit s policií nebo o násilí lze z několika důvodů. Chce partnera chránit, domnívá se, že její zranění nejsou nijak závažná, dále má strach, že přijde s odchodem partnera o peněžní zabezpečení a emocionální podporu, nebo podlehne tlaku rodiny, aby žalobu nepodávala – obává se, že podáním žaloby přijde o podporu kulturní, etnickou, náboženskou či jinou.⁴⁶

Oběť tedy ve většině případech zůstává na straně pachatele nikoli policie. Jedná se o solidarizující chování ženy vůči pachateli (tzv. stockholmský syndrom). Jako následek letitého domácího násilí může v některých případech dojít k domnělému solidarizujícímu chování ženy s mužem/pachatelem, a to až k zapírání uskutečněných trestných činů. Tato solidarita může patřit ke strategiím přežití těchto žen, pokud jsou zde následující podmínky: je ohrožen život oběti, oběť nemůže utéct, oběť je izolována od okolí, pachatel se chová vůči oběti čas od času vstřícně.⁴⁷

Jsou však evidovány i případy, kdy je týrání završeno vraždou oběti! Motivů vražd bývají různé. Hlavním motivem vražd, kdy je pachatel muž, bývá většinou útok ze strany ženy na partnerovu roli ve vztahu. Běžná je i situace, že je muž naštváný, protože mu partnerka hrozí odchodem či rozchodem nebo požaduje změnu partnerových rolí a povinností. Vražda je posledním

⁴⁴ Vzdělávací aplikace. *Organizace pomáhající obětem domácího násilí*. [online]. 2005 [srov. 2008-03-29]. Dostupné na WWW: http://www.domacinasili.info/cze/vzdelavaci_aplikace/obeti%20profil.htm

⁴⁵ Tamtéž, [srov. 2008-03-29].

⁴⁶ Tamtéž, [srov. 2008-03-29].

⁴⁷ Tamtéž, [srov. 2008-03-29].

pokusem o znovuzískání moci a kontroly nad ženou. Vražda je také přiznáním ztráty kontroly nad sebou samým. I ve chvíli, kdy se oběť přizpůsobí situaci probíhajícího násilí, může si pachatel toto přizpůsobení vyložit jako formu zrady a důvod k dalšímu násilí.⁴⁸

Žena se stává pachatelem obvykle v případech, kdy je napadena partnerem nebo partner hrozil použitím zbraně či ji dokonce použil. Žena coby vrah nejčastěji zabíjí děti, děti před vraždou netýrá, zabíjí ve velmi silné depresi a v krajní nouzi. 1 ze 6 žen po vraždě spáchá sebevraždu. Vražda je logickým vyústěním silného sociálního tlaku na ženy - matky (jsou zodpovědné za péči a blahobyt dětí). Žena se dívá na dítě jako na neoddělitelnou součást svého těla a života. Ženy jako vražedkyně malých dětí jsou většinou přetíženy povinnostmi spojenými s výchovou a péčí o děti a dalšími problémy v jejich životě. Jen zlomek z nich si předem vědomě naplánuje svůj čin. Většina žen spadá buď do kategorie přehnané disciplíny nebo naopak do kategorie nedostatečné péče a zacházení s dětmi, či jejich zanedbávání. Obvykle se mnoho z nich již v minulosti několikrát kvůli domácímu násilí pokusilo o sebevraždu.⁴⁹

5 Organizace pomáhající obětem domácího násilí

5.1 Linky důvěry

V České republice existují organizace, které pomáhají obětem domácího násilí – Linky důvěry. Linky důvěry jako pracoviště krizové intervence mají více než čtyřicetiletou tradici, jsou nesmazatelným místem v naší společnosti. V současné době je v České republice téměř čtyřicet Linek důvěry, které pracují na stejném principu - nabízejí anonymní telefonický kontakt za účelem rozhovoru

⁴⁸ Tamtéž, [srov. 2008-03-29].

⁴⁹ Tamtéž, [srov. 2008-03-29].

o aktuálních problémech naléhavého nebo neodkladného charakteru. Kromě pomoci při zvládnání různých krizových stavů poskytují Linky důvěry také informace o službách a kontaktech vhodných navazujících zařízení.⁵⁰

Jako všude ve světě, tak i u nás, byla Linka důvěry koncipována jako instituce, která bude nápomocná v prevenci depresivních stavů, psychických poruch, nemocí a v prevenci sebevraždy. Avšak postupem času se Linky důvěry začaly vyvíjet a vnitřně proměňovat. Ukázalo se, že prevence sebevražd by sama o sobě nestačila k pomoci lidem, kteří se na ně obracejí.⁵¹

Největší část klientely Linek důvěry tvoří lidé v krizových stavech. V dnešní době Linky důvěry nabízejí širokou psychosociální pomoc a neomezují se přitom pouze na úzce chápanou zdravotnickou pomoc při propuknutí choroby. Mezi zdravím a nemocí je neutrální území „nikoho“. Na tomto území však žije člověk svůj všední (každodenní) život a v něm prožívá své těžkosti. A lidem prožívajícím potíže i tohoto charakteru, jsou pracovníci Linek důvěry připraveni pomoci na základě pragmatického pravidla, které je platné v medicíně: „lépe je postižením předcházet, než je léčit“. Činnost linek důvěry tak představuje jednu z účinných, finančně však nejméně náročných forem prevence.⁵²

5.2 Poradna EVA – pro ženy a dívky v nouzi

Cílovou skupinou jsou všechny ženy a dívky bez rozdílu rasy, náboženského či politického přesvědčení, které se ocitly v těžké životní situaci, kdy je ohrožena jejich důstojnost, sociální zajištění, zdraví nebo život a v důsledku této situace je snížena jejich schopnost vlastními silami prosazovat své zájmy a práva. Do této cílové skupiny patří například oběti domácího násilí, ženy bez přístřeší, nebo ohrožené bezdomovectvím – z rodin, které jsou zadlužené a hrozí jim ztráta

⁵⁰ Česká asociace pracovníků linek důvěry. *O linkách důvěry*. [online]. [srov. 2008-04-02].

Dostupné na WWW: <<http://www.capld.cz/show.php?sk=4>>

⁵¹ Tamtéž, [srov. 2008-04-02].

⁵² Tamtéž, [srov. 2008-04-02].

bydlení, ženy s duševním onemocněním či oběti obchodu s lidmi. Při spolupráci s těmito klientkami poradna velmi často zasahuje celou jejich rodinu včetně dětí.⁵³

„Cílem služeb poradny je poskytnout uživatelům pomoc a podporu v jejich těžké situaci, aktivizovat je, rozvíjet jejich sociální kompetence, doprovázet je a posilovat v období krize, motivovat je ke změně.“⁵⁴

5.3 Bílý kruh bezpečí

V roce 1991 bylo založeno občanské sdružení s působností v celé ČR – Bílý kruh bezpečí. Poslání Bílého kruhu bezpečí sleduje tři cíle:

- poskytovat přímou pomoc obětem a svědkům trestných činů
- podílet se na prevenci kriminality
- usilovat o zlepšení práv a postavení poškozených v trestním řízení.

Bílý kruh bezpečí poskytuje v šesti poradnách v České republice odbornou, bezplatnou, nestrannou a diskrétní pomoc obětem trestných činů, svědkům a pozůstalým po obětech včetně emocionální a morální podpory. Přímá pomoc je založena na osobním kontaktu s dvojicí konzultantů, odborníka a právníka a je zaměřena na psychologickou pomoc. Tuto službu poskytuje bezplatně 180 osob v roli dobrovolníků⁵⁵

„V letech 1999-2000 se uskutečnilo v Bílém kruhu bezpečí dotazníkové šetření mezi oběťmi domácího násilí (Čírtková a Vitoušová 1999). Vyplnění dosti obsáhlého dotazníku bylo zcela dobrovolnou záležitostí. Hlavním smyslem šetření bylo zjistit co možná nejpřesnější údaje z ČR o:

- výskytu domácího násilí;
- konkrétních jevových stránkách domácího násilí;
- průběhu, délce trvání a vývojové dynamice domácího násilí;
- příčinách domácího násilí;

⁵³ EVA. *Poradna pro ženy a dívky*. [online]. Copyright©2008 [srov. 2008-04-05]. Dostupné na WWW: <<http://www.charitacb.cz>>

⁵⁴ Tamtéž, [cit. 2008-04-05].

⁵⁵ Bílý kruh bezpečí. *Domácí násilí*. [online]. BENETA, 2007 [srov. 2008-04-05]. Dostupné na WWW: <http://www.domacinasilii.cz/cz/redakce/bily_kruh_bezpeci/r.23>

- způsobech ochrany obětí před primárním agresorem;
- hledání pomoci (kde oběti hledají pomoc, kam se obracejí);
- eventuálních souvislostech domácího násilí s dřívější traumatizací v dětství či dospívání.⁵⁶

„K dispozici bylo 162 kompletně vyplněných dotazníků. Toto číslo se zdaleka nekryje s počtem osob, které vyhledaly pomoc v poradnách Bílého kruhu bezpečí kvůli domácímu násilí ve sledovaném období. Dotazník nebyl nabízen např. obětem traumatizovaným a hospitalizovaným. Žádný z oslovených klientů poraden Bílého kruhu bezpečí neodmítl možnost dotazník vyplnit.“⁵⁷

„Ze získaných údajů lze sestavit obraz o domácím násilí v ČR, který nemůže být reprezentativní, nicméně skýtá určitá vodítka pro práci s lidmi, kteří mají odvahu se obrátit na agentury poskytující pomoc. Pokud jde o formu násilí, z pohledu obětí dominuje jednoznačně fyzické a psychické násilí, sexuální násilí není tak časté.“⁵⁸

„Nejvyšší výskyt domácího násilí byl registrován mezi manželi. Ve srovnání s ním se propadá výskyt násilných incidentů uvnitř volného partnerského vztahu typu druh – družka zhruba na jednu třetinu. V českých rodinách je typickým agresorem muž. Opačná pozice, muž v roli oběti domácího násilí, je podle zkušeností Bílého kruhu bezpečí ojedinělým případem (4%). Zajímavé jsou rovněž údaje o dosaženém stupni vzdělání týraných obětí. V průzkumu Bílého kruhu bezpečí dosáhlo přes 52% týraných žen alespoň středoškolského vzdělání. To znamená, že domácím násilím nejsou zdaleka postihovány pouze osoby, kterým chybí vzdělání, určitý rozhled a schopnosti se kvalifikovaně uplatnit ve světě práce. V této souvislosti je nutné zmínit fenomén zachránců. Tímto pracovním názvem označujeme osoby, které přišly hledat pomoc pro někoho ze svého okolí, kdo trpí domácím násilím, sám však z různých důvodů poradnu nevyhledal. V roli zachránců přicházejí i muži, kteří jsou svědky domácího násilí páchaného na ženách.“⁵⁹

⁵⁶ MATOUŠEK, O., KOLÁČKOVÁ, J., KODYMOVÁ, P. (eds). *Sociální práce v praxi*. s. 236.

⁵⁷ Tamtéž, s. 236.

⁵⁸ Tamtéž, s. 236.

⁵⁹ Tamtéž, s. 237.

Od roku 2007 má sdružení 9 pracovišť, z toho nonstop telefonickou linku DONA pro pomoc lidem ohroženým domácím násilím a eviduje více než 32 500 kontaktů s občany, kteří u této organizace hledali pomoc. Bílý kruh bezpečí pořádá přednášky, semináře a výcviky pro širokou a odbornou veřejnost. Bílý kruh bezpečí také vydává množství brožur, manuálů, letáků a jiných tiskovin, spolupracuje s médii, se státními i nevládními organizacemi. Dále podal řadu podnětů k zákonodárným iniciativám, které například rozšířily katalog práv poškozených v trestním řízení.⁶⁰

*„Jedním z nejvýznamnějších návrhů Bílého kruhu bezpečí je zákon č. 135/2006 Sb. na ochranu před domácím násilím. „Lidé si musí uvědomit, že oběť trestný čin nespáchala a má právo na respekt, slušné zacházení, informace, odškodnění a zejména na bezpečí,“ uvedla Petra Vitoušová, prezidentka Bílého kruhu bezpečí. Kontakt: Bílý kruh bezpečí, o.s. U Trojice 1042/2 150 00 Praha 5 tel.: 257 317 110 nepřetržitě fax: 251 512 299 e-mail: bkb@volny.cz www.bkb.cz“.*⁶¹

5.4 DONA linka

DONA linka patří mezi pracoviště akreditované Českou asociací pracovníků linek důvěry. DONA linka je v nepřetržitém provozu již sedmým rokem. Tým pracovníků pomáhá dnem i nocí řešit problémy uživatelů služby telefonické krizové pomoci. Tak je specializovaná linka důvěry registrována podle rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy a Zákona o sociálních službách. V nepřetržitém provozu přijala DONA linka k 31. prosinci 2007 od září 2001 více než 21 800 volání. Více než 73% z nich mělo charakter konzultace konkrétního problému a více než 61% konzultací se týkalo domácího násilí.⁶²

⁶⁰ Bílý kruh bezpečí. *Domácí násilí*. [online]. BENETA, 2007 [srov. 2008-04-05]. Dostupné na WWW: <http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/bily_kruh_bezpeci/r.23>

⁶¹ Tamtéž, [cit. 2008-04-05].

⁶² DONA linka. *Pomoc osobám ohroženým domácím násilím*. [online]. 2007 [srov. 2008-04-11]. Dostupné na WWW: <http://www.donalinka.cz/news.php?action=showNews&id_categoryNode=488>

„V roce 2007 přijala DONA linka více než 3800 volání. Na vytíženost linky měly vliv konkrétní okolnosti vyplývající z několika změn, zejména legislativních. Nejdůležitější změnou byla realizace Zákona na ochranu před domácím násilím a praktické využívání institutu vykázaní. DONA linka přijala v sedmi z dvanácti měsíců roku 2007 historicky nejvyšší počty volání. Patrný byl i posun v charakteru a obsahu volání. Ten je způsobený jednak uvedeným zákonem, ale také tím, že naši specializovanou linku nyní častěji využívají uživatelé, kteří dříve mohli najít pomoc na dnes již zrušených Linkách důvěry (zejména Centra krizové intervence v Bohnicích, SOS Diakonie CČE). Na DONA lince hledají informace i pracovníci z tzv. pomáhajících profesí. V roce 2007 to byli konkrétně policisté, lékaři, pracovníci intervenčních center. Z toho také plyne skutečnost, že dvojnásobně vzrostl počet profesních kontaktů (3,2%), a že podíl hovorů s problematikou domácího násilí přechodně klesl na 55%.“⁶³

V roce 2008 podala DONA linka žádost o dotaci pro zajištění provozu na Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Ministerstvo práce a sociálních věcí zveřejnilo předběžnou zprávu, že pro provoz linky poskytne dotaci v objemu více než 90% plánovaných nákladů. Pro rok 2008 jsou stanoveny dva důležité úkoly:

- prvním úkolem je nalézt a vypracovat účinný model vyhledávání, přípravy a doplňování nových členů týmu konzultantů
- druhým úkolem bude nalézt nápady a zdroje pro pokračování vysoce účinné a co nejširší propagace DONA linky. Ta si totiž za dobu své existence vydobyla své pevné místo mezi linkami důvěry.⁶⁴

DONA linka provedla také dva reprezentativní výzkumy. První výzkum se uskutečnil v květnu roku 2001. Byly zveřejněny výsledky výzkumu o domácím násilí v ČR, který pro Bílý kruh bezpečí, o. s. a Philip Morris ČR, a.s. realizovala agentura STEM. Tohoto výzkumu se zúčastnilo celkem 1724 respondentů starších 15 let z celé ČR. Předmětem dotazování bylo povědomí

⁶³ Tamtéž, [cit. 2008-04-11].

⁶⁴ Tamtéž, [srov. 2008-04-11].

respondentů o fenoménu domácího násilí, jejich postoj k němu a osobní zkušenost.⁶⁵

V červenci 2006 proběhl druhý sociologický reprezentativní výzkum o domácím násilí v ČR. Pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR, a.s. ho stejně jako v roce 2001 provedla agentura STEM. Výsledky byly zveřejněny na tiskové konferenci dne 6. 9. 2006, jen pět dní před výročním zahájením nonstop provozu DONA linky.⁶⁶

Od posledního výzkumu STEM v roce 2001 se informovanost o problému domácího násilí viditelně zlepšila. V současné době téměř všichni lidé starší 15ti let (97 %) vědí nebo alespoň tuší, co si pod tímto pojmem představit. Ovšem stále špatná zůstává vědomí o tom, jak na domácí násilí reagovat (dostatek informací má v současné době 19% veřejnosti, v roce 2001 18%). Zájem o získání informací o problematice domácího násilí je přitom pořád poměrně velký, a to zejména u lidí, kteří se s domácím násilím již někdy setkali. Nedostatečná informovanost o tom, jak se tváří v tvář domácímu násilí zachovat, zůstává nadále jedním z faktorů, které snižují osobní ochotu lidí proti němu zasáhnout.⁶⁷

„Období mezi lety 2001 a 2006 je obdobím zvýšeného zájmu o řešení otázky domácího násilí. Veřejnost tento nový přístup k problematice domácího násilí zaznamenala. Velká část lidí je přesvědčena, že v porovnání se situací před pěti lety se dnes o problému domácího násilí nejen více mluví (89 %), ale více se pro jeho řešení, zejména pak pro pomoc jeho obětem, dělá (74 %). S kladnou odezvou se setkávají rovněž nová zákonná opatření přijatá na ochranu proti domácímu násilí. Značnou podporu mezi běžnou populací má zejména zřízení intervenčních center (83 %), za užitečné opatření je většinou veřejnosti považována i možnost vykázní násilníka ze společného bytu (68%).“⁶⁸

⁶⁵ DONA linka. *Pomoc osobám ohroženým domácím násilím*. [online]. 2007 [srov. 2008-04-11]. Dostupné na WWW:

<http://www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=356>

⁶⁶ DONA linka. *Pomoc osobám ohroženým domácím násilím*. [online]. 2007 [srov. 2008-04-11]. Dostupné na WWW:

<http://www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=460>

⁶⁷ Tamtéž, [srov. 2008-04-11].

⁶⁸ Tamtéž, [cit. 2008-04-11].

Zvýšená pozornost, která je věnovaná domácímu násilí v posledních pěti letech, měla také pozitivní dopad na postoje veřejnosti k tomuto jevu. Výrazně pokleslo mínění, že jde pouze o okrajový problém, který je soukromou věcí rodiny (v roce 2001 43%, dnes 28%). Zároveň se zvýšil podíl lidí, kteří naopak domácí násilí považují za naléhavý problém, k němuž nemůže zůstat okolí (příbuzní, sousedé, lékař, policie) a zejména stát, lhotejné („je to problém, s nímž by měl stát něco dělat“ v roce 2001 61%, v současné době 84%). Pozitivní změnou je rovněž oslabení jednoho ze základních mýtů o tom, že napohled slušní lidé se společenským chováním se domácího násilí nedopouštějí (64% v roce 2001, 51% dnes).⁶⁹

„Vedle nepochybně pozitivních posunů ve vnímání domácího násilí výzkum ukázal, že některé rozpory a mýty v názorech na výskyt domácího násilí, zjištěné v roce 2001, přetrvávají dodnes. Stejně jako před pěti lety velká většina veřejnosti na jedné straně připouští, že domácí násilí je obecný jev, který se týká všech vrstev společnosti (81 % v roce 2001 i dnes), na druhé straně téměř každý druhý člověk podléhá mýtu, že k domácímu násilí dochází především v materiálně slabých rodinách (v současné době stejně jako v roce 2001 48%). Stejně vnitřně nekonzistentní jsou i představy o tom, kdo jsou oběti domácího násilí. I tady stojí proti sobě stále stejně časté přesvědčení o tom, že oběti se může stát každý člověk (77% v obou letech) a mýtus o typické oběti jako slabé a bojácné ženě „pušce“, která si nechá vše líbit (61% v roce 2001, 68% nyní).“⁷⁰

5.5 Intervenční centra

Intervenční centra od 1. ledna 2007 poskytují krizovou pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Dále poskytují individuální sociálně právní pomoc v konkrétních případech a zároveň koordinují interdisciplinární spolupráci mezi

⁶⁹ Tamtéž, [srov. 2008-04-11].

⁷⁰ Tamtéž, [cit. 2008-04-11].

dalšími navazujícími službami na úrovni kraje. V případech vykázaní spolupracují s Policií České republiky.⁷¹

Jejich činnost je personálně zajištěna proškolenými pracovníky, kteří mají pro tuto službu osvědčení signované náměstkem Ministerstva práce a sociálních věcí. Intervenční centrum je určeno osobám, které jsou ohroženy domácím násilím a jsou v ochranném režimu „vykázaní“, tzn. že násilná osoba byla ze společného bydlíště vykázána nebo jí byl zakázán vstup. Intervenční centrum je dále určeno osobám ohroženým domácím násilím, které svou situaci chtějí řešit a hledají pomoc, radu a informace. (viz příloha I)⁷²

⁷¹ Bílý kruh bezpečí. *Intervenční centra*. [online]. BENETA.cz, 2007 [srov. 2008-04-11]. Dostupné na WWW:

<<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/intervencni-centra/intervencni-centra/r89>>

⁷² Tamtéž, [srov. 2008-04-11].

Závěr

Ve své bakalářské práci se věnuji lidem, kteří se stali obětí trestného činu. Součástí mé práce jsou zpracované tabulky s údaji o počtu obětí a pachatelů domácího násilí. Tyto údaje jsou zjištěny od Krajského státního zastupitelství České Budějovice a Krajského soudu České Budějovice. Údaje o celkovém počtu násilných činů v České republice jsou získány z elektronických dokumentů Ministerstva vnitra České republiky.

Z mé studie monografických publikací a elektronických dokumentů vyplývá, že ve většině případů hledají týrané ženy a děti v první řadě pomoc u neziskových organizací. Obracují se však i na lékaře a sociální pracovníce a určité procento zavolá o pomoc Policii České republiky.

Týrané ženy jsou často obviňovány z toho, že manžela provokují a úmyslně vyvolávají hádky a rozepře. Neexistuje však žádný druh provokace, který by muže opravňoval k násilí. Agresivní partner se tedy ve většině případů odvolává na provokaci ze strany oběti a snaží se tímto vyhnout odpovědnosti za své jednání. Za své činy je však odpovědný každý sám. Tento fakt si ochránci veřejného pořádku často neuvědomují a snaží se svalovat vinu na nevinnou oběť. Myslím si, že právě toto je důvod, proč se ženy neobracejí na policii – nemají k ní důvěru. Žena se obrátí na policii až tehdy, pokud dochází k hrubému násilí a její život je v ohrožení. Zde vzniká rozdíl mezi policií a neziskovými organizacemi. Policie by měla být vybavena vhodnými instrukcemi a procedurami pro zacházení s obětí domácího násilí. Naopak neziskové organizace, které u nás vznikají, mají s touto problematikou zkušenosti, a proto mohou ženě poskytnout profesionální radu a odbornou pomoc.

Nemohu opomenout fakt, že se nezdá, že ženy musejí opustit svůj domov ze strachu z ohrožení svého života a života svých dětí. Ocitají se na ulici bez osobních věcí a dokladů. Obvykle je pro ně největší prioritou vyřešení bytové otázky a získání informací a rad k vyřešení vztahu s násilnickým partnerem. Některé z žen se proto obrací na azylové domy. U nás v Českých Budějovicích

máme Azylový dům FILIA pro matku a dítě a Azylový dům Žerotínova pro ženy. Zde je poskytnuta první pomoc.

Domnívám se, že problém domácího násilí zasluhuje více pozornosti než je mu dosud věnováno. Dle mého názoru, ze skupin obětí, kterých se má bakalářská práce dotýká, je četnost případů týrání a zneužívání žen nejvyšší. Druhou nejrizikovější skupinou jsou děti, dále senioři, osoby s mentálním nebo tělesným postižením a nakonec, jako nejméně rizikovou skupinu, bych označila muže.

Jedním z úkolů naší společnosti by měla být snaha o zviditelnění této závažné problematiky a zlepšení prevence. Domnívám se, že možný způsob, jak snížit výskyt domácího násilí, by byla realizace opatření týkající se informačních akcí pro všechny věkové skupiny, ať už formou různých seminářů, besed, letáků a dalších forem kontaktu s veřejností. Vycházím z předpokladu, že většina společnosti není s touto problematikou dostatečně obeznámena a raději před ní zavírá oči.

Jako prevenci násilí v rodinách vidím výchovu k zodpovědnosti za své chování, výchovu ke zdravému sebevědomí, k volbě vhodného partnera, k samostatnosti a toleranci již od dětství.

6 Seznam použitých zdrojů:

a) Monografické publikace:

- 1) BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J. ZIMMELOVÁ, P., ŠVESTKOVÁ, R. (eds). *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech*. Praha : TRITON, 2006. ISBN 80-7254-914-6.
- 2) CENTRY, D. G. *O lásce a hněvu*. Praha : IKAR, 2007. ISBN 978-80-249-0877-9.
- 3) HIRIGOYEN, M.F. *Psychické násilí v rodině a v zaměstnání*. Praha: ACADEMIA, 2002. ISBN 80-200-0994-9.
- 4) LOVASOVÁ, L., SCHMIDOVÁ, K. *Tělesné tresty*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí o.p.s., 2006. ISBN 80-86991-75-X.
- 5) MALÁ, E., RABOCH, J., SOVÁK, Z. *Sexuálně zneužívané děti*. Praha: Psychiatrické centrum, 1995. ISBN 80-85121-99-9.
- 6) MATOUŠEK, O., KOLÁČKOVÁ, J., KODYMOVÁ, P. (eds). *Sociální práce v praxi*. Praha: PORTÁL, s. r. o., 2005. ISBN 80-7367-002-X.
- 7) TÄUBNER, V. *Nejtřelenější tajemství – sexuální zneužívání dětí*. Praha: TRIZONIA, 1996. ISBN 80-85573-72-5.
- 8) VANÍČKOVÁ, E. Výsledky pilotní studie. In *Komerční sexuální zneužívání dětí v České republice. Sborník příspěvků z konference pořádané organizacemi La Strada, Karo a Enya*. Česká republika: Friedrich Ebert Stiftung, 2002, s. 15 – 16.

b) Elektronické dokumenty:

- 1) Amnesty International. *Stop násilí na ženách*. [online]. 2007 [cit. 2008-03-12]. Dostupné na WWW: <<http://www.amnesty.cz/svaw/zeme/madarsko.htm>>
- 2) Bílý kruh bezpečí. *Domácí násilí*. [online]. BENETA, 2007 [cit. 2008-04-05]. Dostupné na WWW: <http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/bily_kruh_bezpecii/r.23>
- 3) Bílý kruh bezpečí. *Intervenční centra*. [online]. 2007 [cit. 2008-04-11]. Dostupné na WWW: <<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/intervencni-centra/intervencni-centra/r89>>
- 4) Burka&Burka. *Tělesné týrání žen*. [online]. [cit. 2008-03-14]. Dostupné na WWW: <<http://www.burkaburka.blog.cz/>>
- 5) Česká asociace pracovníků linek důvěry. *O linkách důvěry*. [online]. [cit. 2008-04-02]. Dostupné na WWW: <<http://www.capld.cz/show.php?sk=4>>
- 6) DONA linka. *Odkazy*. [online]. 2007 [cit. 2008-04-11]. Dostupné na WWW: <http://www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=382>
- 7) DONA linka. *Pomoc osobám ohroženým domácím násilím*. [online]. 2007 [cit. 2008-04-11]. Dostupné na WWW: <http://www.donalinka.cz/news.php?action=showNews&id_categoryNode=488>

- 8) DONA linka. *Reprezentativní výzkum roku 2001*. [online]. 2007 [cit. 2008-04-11]. Dostupné na WWW: http://www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=356
- 9) DONA linka. *Reprezentativní výzkum roku 2006*. [online]. 2007 [cit. 2008-04-11]. Dostupné na WWW: http://www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=460
- 10) EVA. *Poradna pro ženy a dívky*. [online]. Copyright, 2008 [cit. 2008-04-05]. Dostupné na WWW: <http://www.charitacb.cz>
- 11) Lucie Hrdá. *Oběti domácího násilí*. [online]. 2007 [cit. 2008-03-25]. Dostupné na WWW: <http://www.rodina.cz/clanek6023.htm>
- 12) Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Rovnost žen a mužů*. [online]. Praha: MPSV [cit. 2008-03-10]. Dostupné na WWW: <http://www.mpsv.cz>
- 13) Ministerstvo vnitra České republiky. *Kriminalita*. [online]. Copyright, 2005 [cit. 2008-03-10]. Dostupné na WWW: <http://www.mvcr.cz/statistiky/kriminalita.html>
- 14) Publicistika – Spravedlnost dětem. *Jak týrat muže*. [online]. Týden 29, 2002 [cit. 2008-03-22]. Dostupné na WWW: <http://www.iustin.cz/art.asp?art=166>
- 15) Týden.cz. *Jsi bačkora a blbec*. [online]. Mediacop, s. r. o., 2006 [cit. 2008-03-22]. Dostupné na WWW: http://www.tyden.cz/tema/jsi-backora-a-blbec_38799htm/

- 16) Vzdělávací aplikace. *Organizace pomáhající obětem domácího násilí*. [online]. 2005 [cit. 2008-03-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.domacinasili.info/cze/vzdelavaci-aplikace/obeti%20profil.htm>>
- 17) Zdravcentra.cz. *Sexuální zneužívání a násilí*. [online]. [cit. 2008-03-17].
Dostupné na WWW:
<https://www.zdravcentra.cz/cps/rde/xchg/zc/xsl/3141_3244.html>
- 18) Žena. *Domácí násilí – stop domácímu násilí*. [online]. [cit. 2008-03-10]. Dostupné na WWW:
<<http://www.zena.centrum.cz/tento-tyden-in/2007/11/19/clanky/stop-domacimu-nasili/>>

7 Přílohy

I. Adresy intervenčních center a organizací pomáhajících osobám ohroženým domácím násilím:

Intervenční centra:⁷³

www.azylovedomy.cz/adresar.php	<i>adresář azylových domů</i>
www.capld.cz	<i>linky důvěry</i>
www.obcanskeporadny.cz	<i>informace a seznam občanských poraden</i>
www.epusa.cz	<i>úřady státní správy a samosprávy ČR</i>
www.amrp.cz/poradny.html	<i>adresář rodinných poraden</i>

Organizace:⁷⁴

www.acorus.cz	<i>krizová telefonní linka, psychosociální pomoc obětem domácího násilí, lůžka pro krizový pobyt</i>
www.bkb.cz	<i>základní informace o domácím násilí, praktické rady</i>
www.centrumelektra.cz	<i>centrum pomoci ženám, obětem sexuálního násilí v dětství a ženám znásilněným</i>
www.domacinasili.cz	<i>stránky Aliance proti domácímu násilí</i>
www.koordona.cz	<i>koalice organizací proti domácímu násilí</i>
www.llp.cz	<i>komplexní přímá pomoc obětem domácího násilí</i>

⁷³ DONA linka. *Odkazy*. [online]. 2007 [cit. 2008-04-11].

Dostupné na WWW:

<http://www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=382>

⁷⁴ Tamtéž, [cit. 2008-04-11].

www.profem.cz

*poskytování poradenských služeb
a konzultací ženským projektům a
organizacím*

www.rosa-os.cz

*bezplatná, komplexní pomoc ženám-obětem
domácího násilí*

www.strada.cz/cz/pomoc/

*pomoc osobám, které se dostaly díky praktikám
užívaným obchodníky s lidmi do obtížné životní
situace*

www.spondea.cz

*okamžitá pomoc a poradenství, azylové ubytování
pro matku a dítě*

Státní instituce:⁷⁵

www.mvcr.cz

Ministerstvo vnitra ČR

www.mvcr.policie.cz

Policie ČR, Policejní prezidium

www.mpsv.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Zákony a vzory podání:⁷⁶

www.gov.cz

<http://www.iustin.cz/art.asp?art=231>

⁷⁵ Tamtéž, [cit. 2008-04-11].

⁷⁶ Tamtéž, [cit. 2008-04-11].

8 Abstrakt

BARTKOVÁ, Š. *Problematika domácího násilí (její rozsah na území Jihočeského kraje)*. České Budějovice 2008. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Vedoucí práce Mgr. Jana Šimečková.

Klíčová slova: domácí násilí, psychické týrání, tělesné týrání, sexuální zneužívání, oběť, agresor – pachatel

Ve své práci se věnuji tématu domácího násilí. Teoretická část charakterizuje jednotlivé skupiny obětí jako jsou ženy, muži, děti, senioři a osoby s mentální nebo fyzickou indispozicí. Dále jsou zde uvedeny typy organizací pomáhající obětem domácího násilí, především Poradna EVA v Českých Budějovicích, Bílý kruh bezpečí a DONA linka.

Součástí teoretické části jsou statistické tabulky uvádějící počet trestných činů v Jihočeském kraji v období 2005 – 2007. Z tabulek je možno vyčíst počet trestných činů v jednotlivých letech a v neposlední řadě počet obětí a pachatelů trestných činů.

Veškeré údaje jsou získány od Krajského státního zastupitelství České Budějovice, Krajského soudu České Budějovice a Ministerstva vnitra České republiky.

9 Abstrakt

Questions of domestic violence (in South Bohemia)

Key words: domestic violence, mental cruelty, physical cruelty, sexual abuse, victim, aggressor

In my work I devote on subject of domestic violence. The theoretic part describes a particular group of victims, like women, men, children, seniors and people with mental or physical indisposition. Thereinafter there are also mentioned type sof organisations, which helps victims of domestic violence, first of all Eva service in České Budějovice, White ring of safety and DONA extension.

The pieces of theoretic part are statistical tables featuring the numer of crimes in South Bohemia in the years 2005 – 2007. From particular table is possible to reproach the precise count of victims and criminals and not lest numer of imposed punishments.

All data are get from the Regional State Council in České Budějovice, Regional Court in České Budějovice and Ministry of internal affairs the Czech Republic.

